14. Kaupunkisuunnitteluvirasto

Vuosi 1973 oli kaupunkisuunnitteluviraston yhdeksäs täysi toimintavuosi. Virastopäällikkönä toimi kertomusvuonna arkkit. Lars H e d m a n ja hallintopäällikkönä lainopin kandidaatti Matti S a u r i a.

Viraston palveluksessa oli vakinaisluonteisissa tehtävissä vuoden lopussa 295 henkilöä (ed. v. 282), jotka jakautuivat palvelussuhteen mukaan eriteltyinä eri osastoille seuraavasti:

Osastot	Virkasuhde vakin.	Virkasuhde tilap.	Työsop.-suhde	Yhteensä	Erotus vuoteen 1972
Virastopäällikkö	1	—	—	1	—
Hallintopäällikkö	—	1	—	1	—
— kansliaosasto	1	3	29	33	+ 7
— asemakaavaosasto	15	—	92	107	+14
— yleiskaavaosasto	4	—	66	70	—14
— liikennesuunnitteluosasto	9	—	63	72	+ 5
— toiminnansuunnittelutsto ja projektitsto	—	—	11	11	+ 1
koko henkilökunta	30	4	261	295	+13

Kertomusvuoden keväänä viraston yleiskaavaosasto ja liikennesuunnitteluosasto muuttivat Nilsiänkatu 6:ssa sijaitsevaan rakennukseen. Muu osa virastosta jäi entisiin tiloihin.

Kertomusvuonna valmistuivat mm. kantakaupungin sekä Itäkeskuksen osayleiskaavaehdotukset ja Malmin aluekeskuksen kaavarunko. Lisäksi työskenneltiin yleiskaavaehdotus 1972:n, saneerausprojektin sekä Kampin kaavarunkotyön parissa. Myös Katajanokan kanavaseudun maankäytön ja liikenteen yhteisselvityksen sekä Katajanokan asemakaavaluonnoksen laatiminen kuuluivat keskeisimpiin tehtäviin. Vuoden aikana valmistui uusi liikennevaloja ohjaava tietokonekeskus, Vallilan alakeskus, johon liitetään itäisen kantakaupungin liikennevalot.

Henkilöhallintoon liittyvää tiedotusjärjestelmää sekä ATK:n käyttömahdollisuuksia suunnittelutyössä kehitettiin edelleen. Viraston keskipitkän tähtäyksen toimintasuunnitelma v:ille 1974—1978 valmistui keväällä. Lisäksi laadittiin yhteistyössä rakennusviraston, metrotoimiston ja liikennelaitoksen kanssa kaavoitus- ja liikennesuunnittelun yhteistyöohjelma v:ksi 1973—1983. Viraston henkilökunnan koulutusta jatkettiin ja tehostettiin järjestämällä mm. henkilökunnalle sisäisiä koulutustilaisuuksia. Myös viraston si-

säistä ja ulospäin suuntautuvaa tiedotustoimintaa lisättiin. Kaupungin asukkaille järjestettiin mm. tiedotustilaisuuksia ja suunnittelunäyttelyjä sekä eri asukastoimikunnille annettiin näiden tarvitsemia tietoja.

Kertomusvuonna perustettiin virastopäällikön päätöksellä 15 työryhmää. Virastopäällikön kaupunkisuunnittelulautakunnalle esittelemistä asioista mainittakoon mm. useat kantakaupungin osayleiskaavatyöhön ja Itäkeskuksen kaavarunkosuunnitteluun liittyvät esitykset. Lautakunnan lausunnoiksi esitetyt ehdotukset koskivat mm. Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen uudistamiskomitean I ja II osamietintöä, lasten päivähoitokomitean mietintöä, metroon liittyviä asioita sekä monia valtuustoaloitteita.

Viraston työmäärää ja sen kasvua kuvaavat osaltaan seuraavat, eri osastojen diaareihin merkittyjen asioiden lukumäärät:

		1965	1969	1970	1971	1972	1973
virastopäällikön	asioita	410	692	906	1 015	996	1 124
kansliaosaston	»	28	95	135	246	263	219
asemakaavaosaston	»	600	657	687	766	917	838
yleiskaavaosaston	»	28	47	97	83	93	127
liikennesuunn.os.	»	453	522	547	620	596	636
	Yhteensä	1 519	2 013	2 372	2 730	2 865	2 944

Virasto lähetti kertomusvuonna 797 kirjettä, virastopäällikön päätösluettelon pykäliä oli 990, kokouksia pidettiin 52 ja eri osastojen toimesta julkaistiin yht. 130 tutkimusta ja raporttia. Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoja poikkeuslupa-anomuksista valmistettiin 218 kpl.

Yhteenveto viraston tuloista ja menoista 1973.

Tulot

	mk
Asemakaavan muutoskarttojen laatimispalkkiot	9 350
Valokopiokarttojen myynti ..	1 602
Maksut pysäköintipaikkojen käytöstä	2 368 188
Muut tulot	110 591
Yhteensä	2 489 731

Menot

	mk
Palkkiot, palkkamenot sekä sosiaalimaksut	9 949 120
Yleiskaava 1972	126 562
Kantakaupungin osayleiskaava	19 379
Haaga—Vantaa alueen suunnittelu	102 889
Pasilan alueen suunnittelu	32 941
MaTaPuPu-alueen suunnittelu	378 192
Kamppi—Terassitori alueen suunnittelu	171 015
Itäkeskus-alueen suunnittelu ..	371 798
Muut projektit	2 288 710
Geoteknilliset suunnittelu- ja tutkimustyöt	422 235
Pysäköintimittarien hankinta, asennus, huolto, rahastus ym.	1 064 533
Liikennevalojen asentaminen ..	4 472 607
Muut menot	666 557
Yhteensä	20 066 538

Menoista oli 49,5% palkkakustannuksia, 17,5% konsulttimenoja ja loput 33% muita menoja.

Projektitoiminta

Henkilökunta. Projektijohtajana toimi kertomusvuonna toiminnansuunnittelutoimiston päällikkö. Vuoden lopussa työskenteli virastopäällikön alaisissa projekteissa, kantakaupungin osayleiskaavatyössä ja Itäkeskus-projektissa yht. 27 henkilöä.

Huoneisto. Projektitoiminnan kantakaupungin osayleiskaavatyö tapahtui Nilsiänkatu 6:ssa ja Itäkeskus-projektityö Kasarmikatu 25:ssä.

Toiminta. Kantakaupungin osayleiskaavaehdotus saatiin valmiiksi perusteluineen. Sen käsittely aloitettiin loppuvuonna kaupunkisuunnittelulautakunnassa. Itäkeskus-projektin toimesta laadittiin Itäkeskuksen osayleiskaavaehdotus ja aloituskortteleita koskeva asemakaavaehdotus, jotka kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi vuoden lopulla. Lisäksi suoritettiin Myllypuron ja Puotinharjun välisen alueen suunnittelua.

Toiminnansuunnittelutoimisto

Henkilökunta. Toimistopäällikön lisäksi oli toimiston palveluksessa kertomusvuoden lopulla 11 henkilöä.

Huoneisto. Toiminnansuunnittelutoimisto toimi alkuvuoden Kasarmikatu 25:ssä ja siirtyi syksyllä Katariinankatu 1—3:ssa oleviin kaupunkisuunnitteluviraston tiloihin.

Toiminta. Toiminnansuunnittelutoimistossa keskityttiin henkilöstöhallinnon, organisaation, informaatiojärjestelmien ja ATK:n käyttömahdollisuuksien kehittämiseen siten, että virasto pystyisi entistä tehokkaammin ja joustavammin hoitamaan päätehtävänsä, suunnittelun. Toimisto laati kertomusvuoden aikana viraston v:n 1974 toimintasuunnitelman, keskipitkän tähtäyksen toimintasuunnitelman v:ksi 1974—1978 ja yhteistyössä rakennusviraston kanssa kaavoitus- ja liikennesuunnittelun yhteistyöohjelman v:ksi 1973—1983. Lisäksi se osallistui kuntasuunnittelun koordinointia koskevan ehdotuksen laatimiseen sekä huolehti huonetilojen suunnittelusta. Henkilöstöhallintoon liittyvää tiedotusjärjestelmää kehitettiin edelleen aikaisemmin hyväksyttyjen suuntaviivojen mukaisesti. Toiminnansuunnittelutoimistossa sijaitsevaa ATK:n etäispäätettä käytettiin kertomusvuonna entistä enemmän varsinaiseen suunnittelutyöhön.

Kansliaosasto

Henkilökunta. Osastopäällikkönä toimi 1.7.1973 alkaen varatuomari Timo Lundqvist. Kertomusvuoden lopussa oli osaston palveluksessa kaikkiaan 33 henkilöä eli osastopäällikkö, sihteeri, kaksi jaospäällikköä, suunnittelutiedottaja, kaksi osastosihteeriä, tiedotussihteeri, toimistoesimies, toimistonhoitaja, virastopäällikön sihteeri, kirjanpitäjä, apulaiskirjanpitäjä, kaksi kanslistia, kirjaaja, apulaiskirjaaja, arkistonjärjestäjä, konekirjoittaja, kaksi toimistoapulaista, autonkuljettaja-ylivahtimestari, neljä vahtimestaria, arkistoharjoittelija ja kuusi lähettiä.

Osasto toimi kertomusvuoden aikana talon Katariinankatu 1—3:n III kerroksessa.

Yleinen toimisto

Yleisen toimiston tehtäviin kuului toimiston hoitamat yleiset toimistotehtävät, laskentatoimen hoitamat kirjanpito- ja henkilökunta-asiat sekä vahtimestarien ja lähettien toiminta.

Toimisto laati tilastoja ja luetteloita, huolehti kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja -virastolle osoitetusta postista sekä tehtyjen

päätösten kirjaamisesta, yleisönpalvelusta, viraston konekirjoitustyöstä, arkistoinnista ja kirjastonhoidosta. Lisäksi se valmisteli lautakunnalle esiteltävät ilmoitusasiat.

Laskentatoimen tehtäviin kuuluivat kirjanpito- ja henkilökunta-asiat. Toimisto ilmoitti osastoille kuukausittain tiliasemat, laati joka toinen kuukausi rahatoimistolle talousarvion toteutumisraportin ja rahantarvelaskelmat, raportoi neljännesvuosittain lautakunnalle tiliaseman ja tehdyt ylityöt sekä suoritti toimintasuunnitelmaan liittyvää projektikohtaista kustannusseurantaa. Lisäksi se hoiti rahatoimiston alitilittäjänä palkkalaskennan, huolehti henkilökortiston pidosta, ikälisä-, eläke-, virkavapaus- ja tapaturma-anomuksista sekä sairausvakuutukseen ja sairausloma-asioihin liittyvistä toimenpiteistä.

Vahtimestarit ja lähetit huolehtivat mm. postin jakelusta, viraston auton kuljettamisesta ja muista kuljetustehtävistä, erilaisista kopiointi- ja monistustöistä, yleisön opastamisesta sekä nähtävänä olevien kuulutusten esittelemisestä.

Sihteeristö- ja tiedotustoimisto

Toimisto huolehti viraston eräistä hallinnollisista sekä koulutus- ja tiedotustoimintaan liittyvistä tehtävistä.

Sihteeristöjaos valmisteli lautakunnan esityslistoille tulevia asioita sekä asemakaavaosaston esitysten pohjalta kaupunkisuunnitteluviraston poikkeuslupahakemuksista antamia lausuntoja 218 kpl. Lisäksi se laati virastopäällikön ja kansliaosaston osastopäällikön päätösluettelot sekä kotimaisen ja osan vuotta ulkomaille suuntautuvan kirjeenvaihdon valmistelutyöt, suoritti käännöstehtäviä ja huolehti lautakunnan ja viraston vuosikertomusten toimitustyöstä.

Jaoksen tehtäviin kuuluivat myös osastojen kanssa yhteistyössä sekä työryhmätyöskentelynä tapahtunut viraston henkilökunnan koulutuksen suunnittelu ja koulutukseen liittyvät käytännön tehtävät. Virastoon asetettiin kertomusvuonna koulutuspolitiikkatyöryhmä ja koulutustyöryhmä. Näistä edellinen toimi hallintopäällikön ja jälkimmäinen koulutusasiamiehen johdolla. Kertomusvuoden aikana suoritettiin henkilökunnan koulutustarvetutkimus, kerättiin perusaineisto ATK-pohjaiseen henkilökunnan koulutustietorekisteriin sekä saatettiin viraston v:n 1974 koulutuksen toimintasuunnitelma viimeistelyvaiheeseen. Viraston henkilökuntaa osallistui sekä kaupungin järjestämiin kursseihin että ulkopuolisiin koulutustilaisuuksiin. Viraston toimesta järjestettiin kaksi tulokaskurssia, projektiseminaari yhteistoiminnassa henkilöasiainkeskuksen kanssa, yhdyskuntasuunnittelun lainsäädäntöä käsittelevä kurssi sekä liikenneturvallisuuskurssi.

Ulkomaisten vieraiden vastaanotossa sekä ohjelman käytännön järjestelyissä jaos avusti virastopäällikköä osan vuotta yhdessä osastojen kanssa.

Puu-Vallilan ja Länsi-Pasilan saneerausta tutkiva työryhmä, joka koostui kaupunkisuunnittelu-, kiinteistö- ja rakennusviraston edustajista toimi sihteeristöjaoksen päällikön johdolla.

Tiedotusjaokseen palkattiin kertomusvuonna tiedotussihteeri ja suunnittelutiedottaja. Sen johdosta pystyttiin tiedotustoimintaa huomattavasti lisäämään. Tiedotusjaos noudatti toiminnassaan v:ksi 1973 laadittua toimintasuunnitelmaa, joka pystyttiin toteuttamaan asemakaava- ja liikennesuunnitteluosastojen osalta. Sen sijaan yleiskaavaosaston tehtäviin kuuluvasta toiminnasta jouduttiin v. 1972 yleiskaavaehdotusta ja kantakaupungin osayleiskaavaa koskeva tiedottaminen siirtämään seuraavaan vuoteen.

Jaos toimitti 25 numeroa viraston sisäistä tiedotuslehteä »Ksv:n uutisia» ja 150 numeroa lehtikatsausta »Lehdistä leikattua». Lisäksi se suoritti viraston kirjahankinnat sekä laati uutuusluettelot ja viraston julkaisuluettelon. Jaoksen toimesta tehtiin kertomus-

vuonna myös viraston sisäisen tiedotustoiminnan kehittämistä koskeva kysely ja saadut tiedot analysoitiin.

Viraston ulospäin suuntautuvaa tiedotustoimintaa tehostettiin järjestämällä kaupunkilaisille tiedotustilaisuuksia sekä antamalla asukastoimikunnille näiden tarvitsemia tietoja. Kertomusvuonna järjestettiin 33 tiedotustilaisuutta sekä seitsemän suurta ja kaksi pienehköä suunnittelunäyttelyä. Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätökset tiedotettiin lehdistölle, alueradiolle ja Suomen tietotoimistolle. Lisäksi lehdistölle jaettiin kirjallista aineistoa ja valmista piirrosmateriaalia. Lehdissä esitettyihin kysymyksiin laadittiin kertomusvuoden aikana 69 vastinetta.

Ulkomaisten vieraiden vastaanottoon ja ohjelman käytännön järjestelyihin liittyvät tehtävät siirtyivät kertomusvuoden lokakuusta lähtien tiedotusjaokselle, joka siitä lähtien avusti yhdessä osastojen kanssa virastopäällikköä näissä tehtävissä. Lisäksi aloitettiin kertomusvuoden aikana ulkomaisille vieraille jaettavan esitteen valmistustyöt.

Eräiden kansliaosaston toimintaan liittyvien tehtävien ym. määrää kuvaavat mm. seuraavat numerotiedot:

— yleisiä tietoja kertomusvuonna		
— julistettiin haettavaksi virkoja ja toimia	117	(436 hakemusta)
— tilattiin virastoon aikakauslehtiä	59	
— lähetettiin pöytäkirjanotteita	2 271	
— » päätösluetteloiden otteita	3 442	
— määräaikoja valvottiin kirjaamossa	172	
— ilmoituksia lautakunnalle	606	
— sisäinen tiedotustoiminta		
— lehtikatsauksia laadittiin	150	numeroa
— viraston sisäistä tiedotuslehteä toimitettiin	25	»
— virastoon hankittiin teoksia	38	
— ulospäin suuntautuva tiedotustoiminta		
— asukkaille järjestettiin tiedotustilaisuuksia	33	
— yleisölle järjestettiin näyttelyitä	9	
— asukastoimikuntia, joille järjestettiin tiedotustilaisuuksia tai annettiin muuten tarvittavia tietoja	17	
— lehdissä esitettyihin kysymyksiin laadittiin vastauksia	69	
— koulutus		
— ulkopuolisiin kursseihin ja virkamatkoihin osallistuneita lautakunnan ja viraston edustajia (tilaisuuksia)	141	(77)
— kaupungin järjestämiin kursseihin osallistuneita (tilaisuuksia)	92	(32)
— oman viraston järjestämiin kursseihin osallistuneita (tilaisuuksia)	179	(5)
— opastettuja ulkomaisia vieraita 27 maasta (opastuskertoja)	1 167	(96)

Liikennevalojen keskusvalvomoon kävi kertomusvuonna tutustumassa 660 suomalaista sekä seitsemästä eri maasta yht. 37 henkilöä.

Asemakaavaosasto

Henkilökunta. Kertomusvuonna toimi asemakaavaosaston päällikkönä arkkitehti Olavi Terho, I asemakaava-arkkitehtina arkkitehti Pirkko Vitikainen ja II asemakaava-arkkitehtina arkkitehti Jyrki Lehikoinen. Vuoden lopussa osaston palveluksessa oli 34 arkkitehtia, kolme diplomi-insinööriä, viisi muun akateemisen loppututkinnon suorittanutta, insinööri, asemakaavatutkija, kolme teknikkoa, 21 piirtäjää, toimistonhoitaja, projektisihteeri ja neljä toimistoapulaista sekä 33 opiskelijaa, joista suurin osa oli arkkitehtiylioppilaita.

Huoneisto. Osaston pääosa toimi kertomusvuoden aikana Katariinankatu 1—3:ssa ja Aleksanterinkatu 16—18:ssa sijaitsevissa kaupunkisuunnitteluviraston tiloissa ja maisemakonttori sekä yleinen toimisto Kasarmikatu 25:ssä olevassa rakennuksessa.

Toiminta. Osaston tehtävät olivat joko jatkuvia tai projektimuotoisia. Osaston suunnittelutoimistojen henkilökunta hoiti kokonaisuudessaan ensinmainitut tehtävät, joista mainittakoon mm. tontti- ja korttelikohtaiset asemakaavanmuutokset. Oma henkilökunta hoiti projekteina suoritettavien tehtävien ohjelmoinnin ja valvonnan, mutta varsinaisen suunnittelutyön ja raportoinnin suoritti konsulttityövoima.

Kertomusvuonna osasto esitteli kaupunkisuunnittelulautakunnalle 401 asiaa, antoi rakennustarkastusvirastolle 225 lausuntoa rakennuslupa-asioista, laati 233 lausuntoa poikkeuslupa-anomuksista sekä teki 650 tonttikorkeusilmoitusta. Lisäksi se valmisti 13 asemakaavaehdotusta, jotka käsittivät yht. 154 hehtaaria sekä 106 asemakaavan muutosehdotusta, joista osa oli varsin laajoja. Aikaisempien vuosien tapaan osaston suunnittelijat osallistuivat kaupungin v:ien 1974—1977 asuntotuotanto-ohjelmaan kuuluvaan rakennusten inventointityöhön. Osasto järjesti myös yhteistyössä kansliaosaston tiedotusjaoksen kanssa lukuisia tiedotustilaisuuksia kaupungin asukkaille ja asukastoimikunnille.

Yleinen toimisto

Yleisen toimiston *kunnallisteknisen jaoksen* tehtävänä oli tonttikorkeuksien määrittäminen, tonttikorkeustietojen antaminen yleisölle ja niiden välittäminen asema- ja korttelitasoiseen suunnitteluun. Lisäksi se antoi lausuntoja katupiirustuksista, teknisen huollon verkosta ym.

Satamajaoksen tehtävänä oli satama- ja ranta-alueiden sekä niihin liittyvien teollisuus- ja varastoalueiden asemakaavojen ja kaavan muutosten laatiminen. Satamajaos osallistui kertomusvuoden aikana Kyläsaaren ja Herttoniemen kaavarunkotöihin sekä osallistui satamalaitoksen kanssa Sörnäisten ja Herttoniemen öljysatamien yleissuunnitteluun.

Keskustatoimisto

Toimiston vastuualue käsitti Kluuvin, Kruununhaan, Kaartinkaupungin ja Kampin kaupunginosat sekä Töölönlahden ympäristöalueet. Toimiston työskentelyn pääpaino oli toimintavuoden aikana kortteleittain tapahtuvassa asemakaavoituksessa. Kampin kaavarunkosuunnittelua jatkettiin projektityöskentelyn muodossa. Sen eri vaiheita esiteltiin toimintavuoden aikana kaupunkisuunnittelulautakunnalle kaksi kertaa. Toimisto laati myös po. kaavarunkosuunnitelmaan liittyvän korttelin n:o 192 (Maitokeskus—Hankkija) asemakaavan muutosehdotuksen. Ns. Meri-Kampin asemakaavan muutos saatiin lähes valmiiksi. Keskustatoimisto osallistui myös metroasemien suunnitteluprojekteihin, joihin liittyen käynnistettiin kolmen keskusta-aseman asemakaavan muutosten laatiminen.

Kantakaupunkitoimisto

Kantakaupunkitoimiston tärkeimpiä tehtäviä oli sekä rakennushankkeisiin että tavoitteelliseen vanhojen kaupunginosien uudelleen kaavoitukseen liittyvien korttelisuunnitelmien ja asemakaavan muutosten laadinta sekä näiden edellytyksenä oleva rakennuskannan inventointityö. Kertomusvuoden aikana toimiston keskeisimpiä erillistehtäviä olivat seuraavat:

— Sibenrychoffin puiston ja sen viereisen korttelin asemakaavamuutos,
— Töölön raitiovaunuhallien alueen asemakaavan muutos asuntoalueeksi,
— Katajanokan kanavaseudun maankäytön ja liikenteen yhteisselvitys sekä koko Katajanokan asemakaavaluonnoksen laatiminen,
— Itä-Pasilan suurkorttelisuunnitelmien viimeistely ja Länsi- ja Keski-Pasilan asemakaavojen valmistelu,
— Hakaniemen torin ympäristön jatkosuunnittelu,
— Pikku-Huopalahden ja Kumpulan alueiden perusselvitykset,
— Vallilan maankäyttövaihtoehtojen selvitys sekä
— Toukolan ja Vanhankaupungin kaavarunkotyö

Vuoden aikana jatkettiin 1/500-ajan tasalla pidettävän työmallin valmistamista.

Läntinen esikaupunkitoimisto

Läntisessä esikaupunkitoimistossa aloitettiin kertomusvuonna Tuomarinkylän kartanon ja Talin urheilupuiston käyttösuunnitelman laatiminen sekä perusselvitysten ja tutkimusten suorittaminen Oulunkylän, Munkkiniemen ja Lauttasaaren alueilla. Haaga—Vantaan alueen suunnittelutyöhön liittyen jatkettiin mm. Pohjois-Haagan aseman ympäristön asemakaavoitusta sekä aloitettiin Kannelmäen aseman ympäristön kaavoitustyöt. Yhdessä VR:n kanssa toimisto aloitti selvityksen tekemisen Martinlaakson radan aiheuttamista kaavallisista muutoksista Huopalahdessa. Lisäksi toimisto laati lukuisia asemakaavan muutoksia, joista mainittakoon mm. Itä-Pakilan pohjoisosan asemakaavan muutos.

Itäinen esikaupunkitoimisto

Itäisen esikaupunkitoimiston suunnittelualue käsitti lähes puolet kaupungin maapinta-alasta. Kertomusvuoden aikana valmistui Malmin aluekeskuksen kaavarunko sekä käynnistettiin Tapanilan ja Vartioharjun kaavarunkotyöt. Toimisto osallistui myös Suutarilan ja Herttoniemen kaavarunkotöiden ohjelmointiin. Lisäksi se laati useita asemakaavoja ja asemakaavan muutoksia, joista mainittakoon seuraavat:

— Laajasalon Yliskylän pohjoisosan asemakaava,
— Laajasalon ns. Keskeisen Kolmion asemakaava,
— Vuosaaren ns. Broändan asemakaava,
— Viikin—Latokartanon asemakaava sekä
— Pihlajamäen eräiden osa-alueiden asemakaavat ja asemakaavan muutokset.

Toimiston *koillisen jaoksen* toimesta suoritettiin ns. MaTaPuPu-alueen sosiaalisia oloja ja väestöä koskeva tutkimus, jonka antamia tietoja on tarkoitus käyttää hyväksi ratkaistaessa mm. alueen vuokralaisongelmaa.

Maisematoimisto

Maisematoimiston tehtäviin kuului kaavoitukseen liittyvien maisema-, virkistys- ja vihersuunnitelmien laatiminen. Kertomusvuonna jatkettiin maisemainventointia. Kaavarunkotasolla maisematoimisto osallistui Tapanilan, Suutarilan, Vartioharjun ja Kampin maisemasuunnitelmien laatimiseen. Kes-

keisimmistä asemakaavatasoisista töistä, joissa toimisto oli mukana, mainittakoon Tuomarinkylän kartanon alueen sekä Pikku-Huopalahden ja ns. Kumpulan kiilan suunnittelu sekä MaTaPuPu-alueen ja Etelä-Vuosaaren alueen asemakaavoitus. Maisemarakennustekniikkaan liittyviä tehtäviä olivat Vartiokylänlahden ja Långinojan laakson suunnittelu sekä ylijäämämassojen sijoitussuunnittelu.

Yleiskaavaosasto

Henkilökunta. Kertomusvuonna toimi yleiskaavaosaston päällikkönä yleiskaavapäällikkö, arkkit. Jaakko Kaikkonen 30.9. 1973 saakka ja 1.10.1973 lähtien viransijaisena arkkit. Juha Vikkula. I yleiskaava-arkkitehtina oli arkkit. Esko Korhonen ja II yleiskaava-arkkitehtina arkkit. Juha Vikkula 30.9.1973 saakka.

Vuoden lopussa oli osaston palveluksessa 18 arkkitehtia, kolme dipl.insinööriä, insinööri, 16 yhteiskuntatiet. loppututkinnon suorittanutta, toimistonhoitaja ja viisi toimistovirkailijaa, kahdeksan piirtäjää, neljä tutkimusapulaista ja kolme laskenta-apulaista sekä 11 opiskelijaa, joista suurin osa oli arkkitehtiylioppilaita.

Yleiskaavaosaston toimintaa vaikeutti kertomusvuonna henkilökunnan suuri vaihtuvuus. Vuoden lopussa oli osastolla täyttämättä olevia vakansseja 19 eli 21% organisaation mukaisesta 89:stä vakanssista.

Huoneisto. Alkuvuoden osasto toimi Kasarmikatu 25:ssä ja maaliskuusta lähtien Nilsiänkatu 6:ssa sijaitsevissa kaupunkisuunnitteluviraston tiloissa.

Yleinen toimisto

Yleinen toimisto jakaantui kertomusvuonna *yleiskaava- ja tekniseen jaokseen.* Sen päätehtävänä oli yleiskaava 1972:n laadinta, mihin molemmat jaostot osallistuivat.

Yleiskaavajaos osallistui mm. seuraaviin tehtäviin ja työryhmiin:

— saneerausprojekti,
— kantakaupungin osayleiskaava,
— Herttoniemen teollisuus- ja satama-alueen kaavarunkotyön ohjelmointi,
— Pasila—Puu-Vallila-työryhmä (virastojen välinen) sekä
— YTT:n työvaliokunnan asettama kuntasuunnittelun tietorekisterin asiantuntijaryhmä.

Jaoksen edustajat laativat lausuntoja ja selvityksiä, toimivat asemakaavaosaston työryhmissä luonnon- ja kulttuurihistoriallisen suojelun asiantuntijoina sekä osallistuivat erilaisten lyhytaikaisten työryhmien työskentelyyn. Vuoden lopulla aloitettiin jaoston valvonnassa suoritettava luonnon- ja kulttuurihistorialliseen suojeluun liittyvä konsulttityö »KUHIS».

Tekninen jaos palveli vakiintuneen tavan mukaan eriasteisia kaavatasoja toimialansa osalta. Lisäksi se osallistui mm. seuraaviin projekteihin ja tehtäviin:

— yleiskaavaosaston maankäyttöprojekteihin kuuluviin »Yleiskaava 1972» ja »Kantakaupungin osayleiskaava», joista em. projekti oli käynnissä koko vuoden kun taas jälkimmäisen osalta aktiivinen suunnittelutyö saatiin päätökseen ensimmäisellä vuosipuoliskolla
— virastopäällikön alaisiin projekteihin kuuluvaan Itäkeskuksen osayleiskaavatyöhön ja aloituskorttelien asemakaavatyöhön
— erilaisiin asemakaavaosaston tehtäväpiiriin kuuluviin töihin, joista mainittakoon Kampin, Malmin aluekeskuksen, Tapanilan ja Suutarilan kaavarunkojen sekä Puistolan radan itäpuolen pientaloalueen ja Savelan asemakaavojen, Etelä-Vuosaaren asemakaavaehdotuksen, Kumpulan—Pikku-Huopalahden maankäyttöselvityksen ja Vallilan teollisuusalueen sekä Tou-

kolan—Vanhakaupungin kaavarunkotöiden suorittaminen.

Kaupunkisuunnitteluviraston ulkopuolella suoritetuista tehtävistä mainittakoon:

— sihteerin tehtävät vuosien 1976—1985 pitkän tähtäyksen taloussuunnitelman (PTS) teknisen huollon yhteistyöryhmässä
— jäsennyys Uudenmaan suurvoimalaitospaikkojen täydennysselvitystä suorittavassa sihteeristössä
— sihteerin tehtävät ympäristönsuojelutoimikunnan asettamassa jaoksessa, joka tutkii ilman saastumisen mittausjärjestelmän perustamista Helsinkiin.

Vuoden loppupuoliskolla aloitettiin jaoksen valvonnassa valtion teknillisen tutkimuslaitoksen suorittamana tutkimus- ja selvitystyö pientalojen perustamisesta sovellettuna erikoisesti savimaaperälle. Ensimmäinen väliraportti valmistui vuoden lopussa. Kaavataloudellisen selvitys- ja suunnittelutyön kehittämisprojektin osalta koottiin osa tarvittavasta perusmateriaalista. Tällainen selvitys- ja suunnittelutyö on osoittautunut eri suunnitteluprojektien yhteydessä erinomaiseksi suunnittelun ohjauskeinoksi, jonka tavoitteena on turhien yhdyskuntakustannusten karsiminen ja kaavan toteuttamiskelpoisuuden arviointi.

Tutkimustoimisto

Tutkimustoimiston päätehtävänä oli yleiskaavaehdotus 1972:n valmistelutyö, jossa keskityttiin tilankäyttösuunnitteiden laatimiseen. Suunnitteet valmistuivat kesällä, mutta kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksen perusteella ne jouduttiin tekemään uudestaan loppuvuoden aikana. Virastossa käynnissä olleista suurista projekteista, joissa tutkimustoimiston henkilökuntaa oli mukana, mainittakoon kantakaupungin ja Keskuspuiston osayleiskaavat sekä saneeraus- ja Itäkeskusprojekti.

Tutkimustoimisto osallistui lisäksi mm. seuraaviin työryhmiin:

viraston sisäiset työryhmät

— Helsingin tavarankuljetustutkimus (SATU)
— Helsingin teollisuusaluetutkimus
— Pitäjänmäen teollisuusalueen asemakaavan muutosta valmisteleva työryhmä
— kantakaupungin joukkoliikennevaihtoehtojen vertailu

viraston ulkopuoliset työryhmät

— kuntasuunnitteluryhmä (entinen JR-71)
— vapaa-aika-alue PTS-yhteistyöryhmä
— terveydenhuollon järjestelykomitean perustyöryhmä
— koulusuunnittelutoimikunnan materiaalisen suunnittelun jaosto
— Helsingfors stads skolplaneringskommission, sektionen för svenskspråkig utbildning
— YTT:n kaupallisten palvelujen jaoston tietorekisteriryhmä (YTTERI) ja elinkeinopoliittinen jaos (ELPO)
— HESY:n työjaosto sekä sosioekonomista tutkimusta valmisteleva työryhmä
— asunto-ohjelmasihteeristön I asuntopolitiikka työryhmä sekä IV saneeraus- ja väestöennusteryhmä.

Tutkimustoimistossa valmistuivat kertomusvuonna seuraavat omina tai valvottuina konsulttitöinä tehdyt raportit:

— erittäin puutteellisesti asuvat Helsingissä 1970. (Markku Lankinen/Ksv, yleiskaavaosasto toiminnallisia selvityksiä 18)
— asumis- ja työpaikkaväljyys. (Markku Lankinen & Heikki Riikonen/Kvs, yleiskaavaosasto toiminnallisia selvityksiä 19)
— Helsingin metsäisten ulkoilualueiden virkistyskäytön sosiaaliset taustatekijät. (Esko Jaatinen & Lasse Lovén/Ksv, yleiskaavaosasto: toiminnallisia selvityksiä 20)
— 1960-luvulla tapahtunut kohennus- ja kunnostustoiminta Helsingin asuntokannassa. (Juhani Väisänen/Ksv, yleiskaavaosasto toiminnallisia selvityksiä 21)

— selvitys Helsingin kaupungin hallitsemien puutteellisten ja erittäin puutteellisten asuntojen saneerauksen kustannuksista. (Merja Kuosmanen/Ksv, yleiskaavaosasto toiminnallisia selvityksiä 22)
— Malmin Kotitien alueen erityistutkimus. (Sosplan Ky/Ksv, yleiskaavaosasto)
— Väestön ammatissatoimivuus. (Markku Lankinen/Ksv, yleiskaavaosasto toiminnallisia selvityksiä 23)
— Miksi Helsingin väestö vähenee? (Markku Lankinen/Ksv, yleiskaavaosasto toiminnallisia selvityksiä 24)
— Selvitys eräiden ulkomaisten kaupunkien kehityksestä vuosina 1950—1970. (Markku Lankinen & Kari Piimies/Ksv, yleiskaavaosasto toiminnallisia selvityksiä 25).

Kantakaupunkitoimisto

Kantakaupunkitoimiston toiminnan pääpaino oli kertomusvuonna edelleen Kantakaupungin osayleiskaavan laatimisessa. Työn tuloksena valmistuivat erikseen määriteltyjen periaatteiden pohjalta toimintakohtaiset suunnitteet vuodelle 1985. Näiden perusteella valmistuivat loppuvuodesta kantakaupungin osayleiskaavakartta määräyksineen sekä toimintasektorikohtaiset tilanvarauskartat suosituksineen. Osayleiskaavatyöhön liittyvinä aloitettiin myös Kantakaupungin kaavoitussuunnitelman ja virkistysalueiden kunnostamissuunnitelman valmistelu. Lisäksi toimisto osallistui merkittävällä työpanoksella koko kaupunkia koskevan saneeraussuunnitelman ja -ohjelman laatimiseen sekä suunnittelun seurantajärjestelmän kehittämistyöhön. V:n 1972 yleiskaavatyötä avustettiin Kantakaupunkia koskevien suunnitteiden osalta. Toimisto edusti myös useiden maankäyttö- ja liikenneselvitysten laadinnassa, josta mainittakoon pysäköintitutkimus, metron esisuunnitteluprojektit sekä useat pohjoista Kantakaupunkia koskevat selvitystyöt.

Esikaupunkitoimisto

Organisaation mukaan toimiston henkilökuntaan kuului kertomusvuonna 11 henkilöä: toimistopäällikkö, kaksi jaospäällikköä, kolme arkkitehtia, tutkija, kaksi piirtäjää ja kaksi opiskelijaa. Henkilökunnasta yksi arkkitehti ja yksi opiskelija työskentelivät koko vuoden Itäkeskus-projektissa. Läntisen jaoksen jaospäällikkö siirrettiin vuoden puolivälissä toistaiseksi asemakaavaosastolle ja tutkija sekä toinen opiskelija vaihtoivat työpaikkaa, joten vuoden lopussa oli toimiston työpaikoista viisi tyhjänä.

Toimisto julkaisi esitteinä seur. valmiit työt: Pohjois-Konalan inventointitiedot ja yleissuunnitelma (yleiskaavaosaston julkaisut B 14 ja B 15), Tapanilan kaavarunkotyön ohjelma (julkaisu A 4) ja Suutarilan kaavarunkotyön ohjelma (julkaisu A 5). Lisäksi toimisto osallistui tekeillä olevan yleiskaavan laadintaan, eräisiin pienempiin projektiluonteisiin tehtäviin, lausuntojen valmisteluun sekä erinäisten viraston sisäisten työryhmien työskentelyyn.

Liikennesuunnitteluosasto

Henkilökunta. Kertomusvuonna toimi liikennesuunnitteluosaston päällikkönä dipl. ins. Heikki Salmivaara, I apulaisosastopäällikkönä dipl.ins. Antti Koivu ja II apulaisosastopäällikkönä dipl.ins. Seppo Sanaksenaho. Vuoden lopussa oli osaston palveluksessa 72 henkilöä: os.pääll., I apul.os.pääll., II apul.os.pääll., kolme toimistopäällikköä, 10 jaospäällikköä, 19 dipl.ins. ja ins., kaksi tutkijaa, osastosihteeri, neljä rakennusmestaria, kuusi liikenneteknikkoa, liikennevaloteknikko, suunnitteluavustaja, sähköyliasentaja, kaksi sähköasentajaa, yhdeksän piirtäjää, kaksi tilastoapulaista, toimistoesimies, toimistonhoitaja, kanslisti, apulaiskanslisti ja kolme toimistoapulaista. Osaston palveluksessa oli lisäksi lyhytaikaisessa työsuhteessa

ulkomainen harjoittelija ja mm. opiskelijoita tutkimus- ja tilastointitehtävissä sekä liikenkennelaskennoissa. Henkilökunnan määrä lisääntyi kertomusvuonna 5:llä.

Osaston toimintaa vaikeutti suunnittelijoiden suuri vaihtuvuus. Esim. kantakaupunkiprojektin henkilökunta vaihtui kertomusvuoden aikana n. 50-prosenttisesti. Lisäksi suunnittelijoiden toimiin palkatuista henkilöistä suurin osa oli vastavalmistuneita.

Huoneisto. Osasto muutti helmikuussa Nilsiänkatu 6:ssa oleviin kaupunkisuunnitteluviraston tiloihin. Muuton aiheuttama viraston jakautuminen erillään sijaitseviin toimintapisteisiin vaikeutti erityisesti suunnittelutoimiston yhteistyötä asemakaavaosaston kanssa.

Toiminta. Liikennesuunnitteluosasto laati kulkulaitosjärjestelmän kehittämissuunnitelmia, suoritti liikenteen yleis- ja yksityiskohtaista suunnittelua tie- ja katuverkon, joukkoliikenteen, jalankulku- ja pyöräliikenteen väylien sekä pysäköinnin osalta, teki tutkimuksia ja tilastotöitä kaupungin kuljetustarpeista ja liikenneoloista laadittavia selvityksiä varten, huolehti liikenteen ohjauksen suunnittelusta sekä muista kaupunkisuunnittelulautakunnan, liikennejaoston ja virastopäällikön antamista tehtävistä. Kertomusvuonna kaupunkisuunnittelulautakunnalle esiteltiin 579 ja liikennejaostolle 50 asiaa. Kirjeitä osasto lähetti 689. Osaston julkaisusarjassa ilmestyi 37 julkaisua, minkä lisäksi laadittiin lukuisia muita raportteja, tutkimuksia ja selvityksiä.

Kulkulaitostoimisto

Toimiston toimialaan kuuluvana tehtävänä suunniteltiin kertomusvuonna yleiskaava 1972:een liittyvää kulkulaitosjärjestelmää. Suunnittelutyön yhteydessä laadittiin mm. selvitykset tavaralinjaliikenteen terminaaleista, henkilöautoista liityntäliikenteessä sekä työpaikkojen sijoituksen vaikutuksesta Helsingin seudun työmatkaliikenteeseen. Kehä II:n (Välikehä) tarpeellisuutta koskevan selvityksen perusteella tehtiin ehdotus Kehä II:n ja Kehä III:n (Ulkokehä) yhdistämisestä. Yhteistyössä liikennelaitoksen kanssa aloitettiin kantakaupungin joukkoliikenneselvityksen tekeminen.

Toimisto jatkoi myös osaston ATK-systeemin kehittämistyötä. Systeemiin sisältyvät kaikki useimmin esiintyvät ja laajimmat tiedot liikenteestä kuten liikennevirtamatriisit, liikenneverkot, reittipuut, maankäyttötiedot, aluejakomuunnokset jne. Pyrkimyksenä on luoda järjestelmä, jonka avulla voidaan mahdollisimman nopeasti ja vaivattomasti tuottaa erilaisia ennustetietoja sekä yleis- että asemakaavatasoisen liikennesuunnittelun tarpeisiin. Tätä käytettiin hyväksi sekä useiden konsulttitöiden että osaston sisäisten suunnittelutehtävien kuten mm. Yleiskaava 1972:n, kantakaupungin osayleiskaavan ja KAJO-projektin yhteydessä. Samalla saatiin kokemusta kehitetyn systeemin eli »paketin» soveltamisesta käytännön suunnittelutyöhön.

Toimisto osallistui myös rakennusaikaisia liikennejärjestelyjä ja huoltoliikennettä koskevien ohjeiden sekä kulkulaitosjärjestelmän v:ien 1974—1978 toteuttamisohjelman laatimiseen ja v:ien 1976—1985 pitkän tähtäimen suunnitelman aloittamiseen. Lisäksi kertomusvuonna valmistui esikaupunkialueiden autopaikkanormeja koskevat ohjeet.

Kantakaupunkiprojektin (v. 1971 perustettu projektiryhmä) tehtäviin kuuluivat Kantakaupungin osayleiskaava-, kaavarunko- ja asemakaavatöihin sekä metron rakentamiseen liittyvä liikennesuunnittelu ja erilliset suurehkot liikennejärjestelysuunnitelmat.

Kantakaupungin osayleiskaavatyön osalta täsmennettiin kertomusvuoden alkupuolella C-jakson liikenneverkkovaihtoehdon lähtökohtia, jatkotyösuosituksia sekä tilanvarauksia. Työn tuloksena valmistui vuoden loppuun mennessä Kantakaupungin osayleis-

kaavaehdotuksen liikenteen tilanvaraussuunnitelma.

Keskustan kaavarunkotöihin liittyen tarkennettiin Kampin liikennesuunnitelmaa sekä lähiliikenteen terminaalisuunnitelmaa, jonka osalta käynnistettiin vuoden puolivälissä ns. hankesuunnitteluvaihe. Kantakaupungin muihin kaavarunko- ja asemakaavatöihin liittyvänä valmistui Katajanokan kanavaseudun liikennejärjestelyvaihtoehtojen kartoitus sekä Länsi- ja Keski-Pasilan kaavarunkojen osalta Vapaudenkadun pohjoisosan yleissuunnitelma. Lisäksi käynnistyivät vuoden lopulla Kumpula—Toukola sekä Pikku-Huopalahti-alueitten liikenteelliset yleissuunnitelmat.

Erillisinä alueellisina suunnitelmina laadittiin Sörnäisten rantatien ja Ruoholahden liikenteelliset yleissuunnitelmat ja joukkoliikennekatusuunnitelma Ruoholahdesta suoraan Kampille. Lisäksi tehtiin useita suunnitelmia kevyttä liikennettä ja eräitä laajahkoja katu- ja liittymäjärjestelyjä varten, joista mainittakoon Teollisuuskadun, Sturenkadun sekä Savonkadun liikennejärjestelyt Alppilan katuverkon parantamisehdotuksineen.

Tutkimustoimisto

Tutkimustoimiston toimesta v. 1971 aloitettu Helsingin satamien ja tukkukaupan kuljetustutkimus valmistui kertomusvuonna. V. 1972 valmiştunutta Helsingin esikaupunkialueiden teollisuustutkimusta täydennettiin valmistamalla erillisraportit Vallilan ja Pitäjänmäen—Pajamäen—Konalan—Reimarlan osalta. Lisäksi toimisto avusti asemakaavaosastoa näiden alueiden kaavoitustyössä.

Liikennekokeilujen tutkimisessa toimisto osallistui mm. Hämeentielle ja Mannerheimintielle tulevien joukkoliikenteen omien kaistojen vaikutusten selvittelyyn sekä Sepänkadun ja Bulevardin kokeiluihin. Kertomusvuoden aikana suoritettiin säännöllisiä liikennelaskentoja, joiden tuloksia raportoitiin. Lisäksi liikennettä laskettiin n. 70 erillisessä suunnittelun tai järjestelyn kohteena olevassa risteyksessä. Toimisto suoritti myös Helsingin joukkoliikenteen palvelutasoa koskevan mielipidetutkimuksen.

Liikenteen ympäristöhaittaselvityksiä jatkettiin edelleen. Raporteista mainittakoon »Helsingin runkoväylien meluselvitys v. 1985» ja »Liikenne ja ilman saastuminen». Toimisto osallistui lisäksi meluesteiden perustamistutkimuksen suorittamiseen sekä avusti kaavoitustoimintaa antamalla lausuntoja asemakaavojen melu- ja saastekysymyksistä jne. Toimiston toimesta laadittiin myös normiluonteiset suositukset liikennemelun rajoista sekä suoritettiin erillisiä melunmittauksia.

Liikenneturvallisuussektorilla valmistui kertomusvuonna raportti »Liikenneonnettomuudet Helsingissä v. 1972», jossa analysoitiin liikenneonnettomuuksia ja niiden syitä. Lisäksi valmistui yleisöjulkaisu »Liiku turvallisesti Helsingissä — Rör dig tryggt i Helsingfors», jonka avulla pyrittiin antamaan yleisölle tietoa Helsingin liikenneturvallisuustilanteesta. Toimisto avusti myös lukuisia suunnitteluprojekteja onnettomuusselvityksissä.

Yleinen toimisto

Yleisen toimiston *yleisessä jaoksessa* laadittiin suunnitelmia lukuisista liikennemerkein, ajoratamaalauksin jne. suoritettavista pienistä liikennejärjestelyistä sekä valmisteltiin lausuntoja ammattimaiseen liikenteeseen liittyvistä kysymyksistä. Yksittäisinä työkohteina mainittakoon esitykset pysäköintimaksun korottamisesta ja kaupungin jakamisesta kolmeen maksuvyöhykkeeseen, vuoropysäköintikokeilun järjestämisestä ja kertomusvuonna kokeiltavana olleiden Etelärannan liikennejärjestelyjen saattamisesta pysyviksi. Lisäksi annettiin lausunto liikennemerkkejä koskevan KulkM:n päätöksen osittaisesta muuttamisesta.

Pysäköintimittareita oli kertomusvuoden lopussa käytössä yht. 2 550, joista neljän tunnin mittareita oli 454, kahden tunnin mittareita 1 475, yhden tunnin mittareita 469 ja puolen tunnin mittareita 152. Mittareiden hankinta-, asennus-, huolto-, ym. kustannukset olivat kertomusvuonna 1 064 533 mk ja mittareista saadut tulot 2 368 188 mk.

Liikennevalojaoksen tehtäviin kuului liikennevalosuunnitelmien laatiminen, asennusten valvonta, laitteiden huolto ja liikennevalojärjestelmien kehittäminen. Uudet liikennevalot asennettiin 12:een risteykseen. Kertomusvuonna valmistui myös uusi liikennevaloja ohjaava tietokonekeskus, Vallilan alakeskus, johon tullaan liittämään itäisen kantakaupungin liikennevalot. Vuoden lopussa Helsingissä oli 153 liikennevalo-ohjattua risteystä, joista 94 oli kytketty tietokoneeseen.

Suunnittelutoimisto

Suunnittelutoimiston tehtäviin kuului kertomusvuonna liikennesuunnitelmien ja suurehkojen liikennejärjestelysuunnitelmien laatiminen esikaupunkialueille. Suurimman osan toimiston töistä muodostivat kaavarunko- ja asemakaavatöihin liittyvät liikennesuunnittelutehtävät, joista laajimmat olivat HaVa:n, MaTaPuPu:n ja Itäkeskuksen alueilla. Huomattavimpia suunnitteilla olevia liikenneväylähankkeita olivat Malmin—Puistolan alueella sijaitseva Radanvarsitie—Itäkatu, Viikintien parantaminen ja liittymän rakentaminen Viikintieltä Lahden moottoritielle. Suunniteltavana oli myös Kehä I:n liittymät Pirkkolan—Maununnevan, Kannelmäen sekä Yhdyskunnantien kohdalla, Asesepäntien liittymä Ruusulantielle sekä Hanasaaren kulttuurikeskuksen liikenneyhteydet. Kertomusvuonna valmistui runsaasti jalankulku- ja pyörätiesuunnitelmia, joista oli laajin Vantaan länsirannan ulkoilureittisuunnitelma.

Pääradan varrella sijaitsevien rautatieasemien parantamiseen tähtäävien suunnitelmien laatimista jatkettiin yhteistyössä VR:n kanssa. Vuoden aikana valmistuivat Puistolan, Pukinmäen, Oulunkylän ja Käpylän asemien esisuunnitelmat. Lisäksi päätettiin Huopalahden asemalle tulevista järjestelyistä.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan kertomusvuonna hyväksymien yleissuunnitelmien mukaisten esikaupunkialueilla olevien liikenneväylien rakentamiskustannukset olivat n. 68 mmk, vastaavat rautatieasemien parantamiskustannukset n. 18 mmk ja kevyen liikenteen väylien rakennuskustannukset n. 3 mmk eli edelliset yhteensä n. 89 mmk. Lisäksi kaavoituksen yhteydessä suunniteltiin huomattava määrä katuja, kevyen liikenteen väyliä ja pysäköintialueita. Kaikki em. suunnitelmat edustivat yleissuunnitteluvaihetta, jolloin olisi voitu oleellisesti vaikuttaa mm. näiden väylien rakentamiskustannuksiin. Suunnitteluun käytettävissä olleet resurssit olivat kuitenkin riittämättömät eivätkä olleet oikeassa suhteessa po. kustannuksiin.